

Ostffyasszonyfa Nagy János-majori kereszt

Ostffyasszonyfa határában két „útmenti” kereszt található. Az egyik a Kis-Máriacelli búcsújáró útvonal mellett, a Celldömölkre vezető úton, a másik a Rába parton, Ostffyasszonyfa és Sárvár határára eső Nagy János major valamikori bejárata mellett.

Ez utóbbi kereszt szokatlan helyével, mivel nem út mentén van, kelti fel a kíváncsi figyelmet.

A kereszt itteni állítása, a Rába védőgátja és a major területe közötti részre, a tagút végénél, bizonyosan okkal történt.

Miért ott, és miért állították ?

Ennek családtörténeti adatok kutatásával sikerült utána járni.

Az állíttató Vörös Kálmán és Szijártó Mária anyakönyvi adatainak felkutatása után, a felmenőik és rokonságuk anyakönyvi bejegyzései, valamint a korabeli kataszteri térképek alapján nagy bizonyossággal feltárhatóvá vált egy rövid családtörténet.

Az ostffyasszonyfai kataszteri térképeken a major és a terület tulajdonosaként 1857-ben még Nagy János Répcze Szemeri lakos szerepel. Ekkor a major területén négy nagyobb különálló épület állt még.

Ezt a területet vásárolhatta meg később Vörös Sándor, a keresztet állíttató Vörös Kálmán apja.

A későbbiekben aztán ezen tulajdonosa után nevezik Vörös majornak is.

A keresztet állíttató Vörös Kálmán Ostffyasszonyfán született 1867.július 28.-án, elhunyt 1950.május 23.-án.

Apja: Vörös Sándor (1831-1913)

Anyja: Makrai Erzsébet (1836-1920) nejem anyai dédapjának Makrai Józsefnek a testvére.

Szijártó Mária Miskén született 1875.december 19.-én, Ostffyasszonyfán hunyt el 1945.július 12.-én.

(Anyakönyvi bejegyzésekben és okiratokban a neve hol egy, hol kettő j-vel írva szerepel)

Vörös Kálmán és Szijártó Mária házasságot kötöttek 1894.06.03.-án Miskén.

Ostffyasszonyfán éltek, gyermekük nem született.

295		Ostffyasszonyfa r.kat. keresztelési anyakönyv 1867				
19.	1867 20. Júli	1867 24. Júli	Maria	f. ly.	Alexander Gai et Elisabeth Sulai n.l.	O. Pfropf Franciscus Szari et Antonina Puski Alexander Len Kovacs Julianus Vörös n.l.
20.	1867 28. Júli	1867 28. Júli	Colomanus. mu.	ly.	Alexander Foras Elisabetha Kalladras n.l.	O. Pfropf Emericus Lej. et Julianne Simeth, Alexandra Pet. Bar bora Helion. n.l.
21.	1867 17. Auguszt	1867 18. Auguszt	Maria	f. ly.	Joannes Florvath et Julianne Mlad sár n.l.	Off. Michael Seabó Julianne Szóvj
22.	1867 17. Augst	1867 18. Augst	Josephus. mu.	ly.	Josephus Tóth et Rosalia Francis n.l.	Off. Joannes Florvath et Elisabetha Szentés. Paulus Mól
23.	1867 24. Augst	1867 24. Augst	Rosalia et Miklós	f. ly.	Stephanus Krangos et Katalin	

A keresztet állíttató Vörös Kálmán keresztelési anyakönyvi bejegyzése 1867-ben.

246		Vásárosmiske r. kat. házassági anyakönyv 1894.									
Éves szám	Lakosok évi hiánya	A c e g y b e k e l t e k							A nővér, anyai és keresztany, vallás és polgári állása	A férfi anyai és keresztany, vallás és polgári állása	A kereszti lelki szere és hivatala
		Nővér, anyai és keresztany, vallás és polgári állása	Születési helye	Lakóhelye	Vallás	Élettér	Állás hajadon	Örököz			
3.	1894 Január 24.	Hörvöth István földműves Móra Hermina	H. Kápolna Miske	Kápolna Miske	rom. kath. rom. kath.	26 éves 22 éves	nőtlen hajadon	-	Horváth György n. kath. Doróti Julianna n. kath. Fűrész József n. kath. Fűrész Erzsébet n. kath.	Horváth István földműves Móra Ferenc földműves	Ünnepruhodai pléb. hely.
4.	1894 Február 4.	Jánosov József földműves Dobai Károly	N. Mórton. Miske	N. Mórton. Miske	rom. kath. rom. kath.	28 éves 22 éves	nőtlen hajadon	-	Jánosov János n. kath. Dobai Károly Előd Dósa János Előd Katalin	Magy Péter szőlőszőlő Dobai József	Ünnepruhodai pléb. hely.
5.	1894 Február 4.	Farkas József földműves Nemeth Julianna	Keskőd Kau. Sörnyegye	Inta Felső-Mesteri	rom. kath. rom. kath.	26 éves 19 éves	nőtlen hajadon	-	Előd János n. kath. Herbert Márton Nemeth István n. kath. Sörnyegye Katalin	Magy Péter szőlőszőlő Móra János n. kath. és n. kath.	Ünnepruhodai pléb. hely.
6.	1894 Április 10.	István István szőlőszőlő Simon Anna	Sörnyegye Kau. Sörnyegye	Sörnyegye Felső-Mesteri	rom. kath. rom. kath.	49 éves 43 éves	-	örököz	János István n. kath. Simon János Kau. Katalin	Nikolaus József szőlőszőlő Kau. Mihály földműves	Ünnepruhodai pléb. hely.
7.	1894 Április 22.	Kovács József földműves Pánder Rozsi	Kau. Mihályfalva Miske	Kau. Mihályfalva Miske	rom. kath. rom. kath.	29 éves 20 éves	nőtlen hajadon	-	Pánder József n. kath. István István n. kath. Pánder József n. kath. Előd Katalin	Kau. Péter földműves n. kath. Ludovik István földműves n. kath.	Ünnepruhodai pléb. hely.
8.	1894 Január 3.	Nóti Kálmán földműves Nóti Mária	Ölföldnyes Miske	Ölföldnyes Miske	rom. kath. rom. kath.	27 éves 19 éves	nőtlen hajadon	-	Nóti János n. kath. Móra István n. kath. Előd István n. kath. Kau. Katalin	Farkas István földműves n. kath. Nóti István földműves n. kath.	Ünnepruhodai pléb. hely.

Vörös Kálmán és Szijártó Mária házassági anyakönyvi bejegyzése 1894-ben.

116		Vásárosmiske r. kat. kereszteleési anyakönyv 1875.						
Name	Event Type	Event Date	Event Place	Gender	Father's Name	Mother's Name	Digital Fold	
Szijártó Mária		1875.dec.19.						
25.	22 ^{ai} 22 ^{ai}	22 ^{ai} 22 ^{ai}	Horvát	1.				
26.	22 ^{ai} 22 ^{ai}	22 ^{ai} 22 ^{ai}	Horvát	1.				
27.	28 ^{ai} 28 ^{ai}	28 ^{ai} 28 ^{ai}	Horvát	1.				
28.	28 ^{ai} 28 ^{ai}	28 ^{ai} 28 ^{ai}	Horvát	1.				
29.	18 ^{ai} 18 ^{ai}	18 ^{ai} 18 ^{ai}	Horvát	1.			Meghalt 1894. Szeptember 19. megf.	
30.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
31.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
32.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
33.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
34.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
35.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
36.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
37.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
38.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
39.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
40.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				
41.	19 ^{ai} 19 ^{ai}	19 ^{ai} 19 ^{ai}	Horvát	1.				

Szijártó Mária kereszteleési anyakönyvi bejegyzése a vásárosmiskéi anyakönyvben 1875-ben.

Polgár- szám	A bejegyzés idője (év, hó, nap)	A halál- idője (év, hó, nap)	Az elhalt						Az elhalt előtti név szóval	A halál ok
			családi és utóneve, állása (foglalkozás), lakóhelye	valóan	élet- kora	házastársának családi és utó- neve	születés helye és utó- neve	születés helye és utó- neve		
19	1950 máj 26	1950 máj 23	Vörös Kálmán szülője Ostffyasszonyfa	7. hód.	33 éves	néhai Ostffyasszonyfa Mária	néhai Vörös Károly néhai Siklóssy Benedek		szív- infarktus	
20	1950 július 5	1950 július 3	Vörös Kálmán szülője Ostffyasszonyfa	7. hód.	76 éves	Vörös Mária	néhai Borovics Ferenc néhai Vörös Károly		szív- infarktus	

Vörös Kálmán halálzási anyakönyvi bejegyzése Ostffyasszonyfa polgári anyakönyvében 1950-ben.

Polgár- szám	bejegyzés idője (év, hó, nap)	halál idője (év, hó, nap)	Az elhalt						Az elhalt előtti név szóval	A halál ok
			családi és utóneve, állása (foglalkozás), lakóhelye	valóan	élet- kora	házastársának családi és utó- neve	születés helye és utó- neve	születés helye és utó- neve		
43	1945 jul 2.	1945. jul. 2.	Vörös Kálmán szülője Ostffyasszonyfa	7. hód.	30 éves	Vörös Mária	néhai Borovics Ferenc néhai Vörös Károly		szív- infarktus	
44	1945 jul 12	1945. jul. 8	Vörös Kálmán szülője Ostffyasszonyfa	7. hód.	69 éves	Vörös Mária	néhai Borovics Ferenc néhai Vörös Károly		szív- infarktus	

Vörös Kálmán Szijártó Mária halálzási anyakönyvi bejegyzése Ostffyasszonyfa polgári anyakönyvében.

A keresztet állíttató Vörös Kálmán szülei Vörös Sándor és Makrai Erzsébet.

age 76 **Ostffyasszonyfa r.kat. keresztelési anyakönyv 1831.**

Augus	Elisab Hagg	A Cath	Elis Erdely
Agos	Josephus	Stph. János	Stph. János
Agos	Julia Ferenczi	A Cath	Julia Ferenczi
22. szep	Alexander	N. László Vörös László	A Cath. Katalin
18. Sándor	Catka Csankov		Juliana
Edes	Stph. Jergál	A Cath	Stph. Jergál
	Elis. Nizsarov		Elis. Nizsarov

Vörös Sándor keresztelési anyakönyvi bejegyzése 1831-ben.

84 **Ostffyasszonyfa r. kat. keresztelési anyakönyv 1836.**

1836	Juliana	Lasz Hagg	A Cath	Stph. Hagg	Oronfa	Obolbrix
1836	Stphann	Paul Horvath	ve	ve	ve	ve
1836	Georgius	Janusz Hinnik	ve	ve	ve	ve
1836	Elisabeta	Paul Makrai	ve	ve	ve	ve

Makrai Erzsébet keresztelési anyakönyvi bejegyzése 1836-ban.

Ostffyasszonyfa polgári ak

1913. július 8.	1913. július 8.	Vörös Sándor	83	Makrai Erzsébet	Oronfa	Stph. Hagg	Oronfa	Oronfa
9.		Ostffyasszonyfa						

Vörös Sándor halálozási anyakönyvi bejegyzése Ostffyasszonyfa polgári anyakönyvében 1913-ban.

A polgári anyakönyvi bejegyzésben Vörös Sándor halálozása okaként „Baleset (elgázoltatás)” beírás szerepel.

Sokat segíthetett volna az adatok feltárásában a katolikus halálozási anyakönyv esetleges (jellemzően bővebb) bejegyzése, de az ostffyasszonyfai katolikus anyakönyvekhez Takács Ferenc plébános úr távozása után kialakult helyzetben nem tudtam hozzáférni.

Ennek a baleseti halálozási oknak, a konkrét esemény kiderítésével próbáltunk utána járni Bercz Tibor kutató társammal, a korabeli sajtó híradásait keresve, amiből egyetlen rövid hírt találtunk.

A Kemenesvidék (közérdekű független újság) XV. évfolyam, 28. szám, 1913. július 13., 3. oldal ad hírt.

Tragikus halál Vörös Sándor 84 éves ostffyasszonyfai földbirtokos kedden délután kocsiján a mezőre köteleket vitt aratói után. Egy lejtős helyen lova megbokrosodott, megrántotta a kocsit, mire Vörös lova alá csúszott. A ló borzalmasan összerugdalta, mindkét lába eltört. Halálos sebekkel vitték kúriájára, ahol reggelre meghalt.

A Vörös család mint birtokosok, az apával együtt ott éltek a majorban, és ott történhetett a fogatos baleset. (Lejtős hely az egész környéken nincs más, mint a Rába töltésére a majorból felvezető út.)

Ez magyarázhatja az „útmenti kereszt” szokatlan helyét a Rába töltése mellett, hiszen az ezt megerősítő keresztfelirat nélkül is valószínűsíthető, hogy az apa emlékére állíttatta fia és annak felesége, a baleset helyszínén, valószínűleg a baleset 10. évfordulójára.

A keresztet 2020 tavaszán (a celli út melletti kereszttel együtt), fáradságot és anyagiakat nem kímélve felújította Ostffyasszonyfa szülőtte, a fafaragó népművészet mestereként nevet szerzett Vörös János.

János Nicken lakik családjával, de számtalan elismert művészi faragása mellett szakított időt arra is, hogy szülőfalujának önzetlenül, a kereszt felújításával is segítsen.

Amikor szóba került közöttünk, hogy rokonsági kapcsolódás okán vállalta-e fel a kereszt rendbetételét, akkor az volt a válasza, hogy a keresztet állíttató Vörös Kálmánnal tudomása szerint nincs rokonságban.

A kereszt története mellett Inzsöl Richárd atya segítségével a két családfát is sikerült felkutatni, ami szerint János barátom családfája tényleg nem kapcsolódik a keresztet állíttató Vörös családdal.

(Ostffyasszonyfán az 1900-as években három, egymással rokonságban nem álló Vörös nevezetű familia családjai éltek, és jelenleg is élnek eléggé kiterjedt rokonsággal.)

A Szombathelyi Püspöki Levéltár levéltárosa, Vörös János rokona, Inzsöl Richárd káplán atya felkutatta a levéltárban az Ostffyasszonyfai Plébánia levéltári iratai között a kereszt alapítási okiratát, az ennek részét képező terület átadási nyilatkozatot, valamint az Alapítványi Oklevelet.

Az itt bemutatott iratok a Püspöki Levéltár tulajdonát képezik.

Mellettiságos és Főherceglendi Gróf, Püspök M.

Krisztusban kezes Atyám!

Mellettiságos, mely tisztelettel jelentem Mellettiságodnak, hogy
Vörös Kálmán és neje Szijjártó Mária az osszgyas-
sonyfyai plebánia burgó hívei saját birtokukon egydies
kökecsotet állítanak fel, melynek örökös jókarban tartá-
sára 1000000 - araz Egmillio korona - alapítványi összeget
fizettek le.

Mellettiságos fellevestem egy eredeti és két másolati pél-
dányban megerősítés véget az alapítványi oklevelet az
alapítványi összeg gyűmölésüet elhelyezésit bizonyító kaka-
rikpénzlári elismeréssel.

Mintán fentnevezek alapítók az alábbi nyilatkozat értel-
miben megengedék, hogy birtokukból az kereszt elhelyezé-
re szolgáló 2000 ingatlan terület az "osszgyassonyfyai róm.kath.
templom Vörös Kálmán és neje Szijjártó Mária keresztalapít-
ványa" javára bekebelezessék, mely tisztelettel kérem
Mellettiságos és Főherceglendi Püspök M-t, hogy a kökecsot
megszentesítésre nekem az engedélyt megadni kezeskedjék.
Mellettiságos és Főherceglendi Gróf, Püspök M-nak.

Krisztusban engedelmess fia

Osszgyassonyfy 1924 sept. 1-i

Szalai Sergyel
plebános

(Az okiratban szereplő Egmillio korona alapítványi összeg mai - 100 évvel későbbi- értéke, annak ellenére, hogy 1924
őszére a Korona értéke stabilizálódott, akár az arany átszámítási, akár a vásárlóérték átszámítás alapján nagyon nehezen
állapítható meg. Valószínűsíthető mai értéke 400.000, és 1.000.000, forint közé tehető.)
(A kisebb érték az arany átszámításból, a magasabb a vásárlóérték átszámításból adódik.)

Szijártóknak.

Mielőtt Vörös Kálmán és neje Szijártó Lária özvegyasszonyai lakóuk megengedjük, hogy az özvegyasszonyai Teleküznyökönben a tulajdonukat képeve 2017 helyrejáró állam ingatlan hivatalból 2 ööl. - 30000 K. értékben - minden további megkérdezés nélkül az özvegyasszonyai rom. kath. templom Vörös Kálmán és neje Szijártó Lária keresztalapítványú javára átvessék.

Özvegyasszonya 1924. sept. 1.

Vörös Kálmán
Szijártó Lária

Gáál Ferenc
Árm.
Pis József
Tenné.

SZOMBATHELYI PÜSPÖKTŐL

1897-11024.
1024. SZOMBATHELYI PÜSPÖKTŐL

Vörös Kálmán
püspöki helyfők.

Másolat a helyéggel ellátott eredeti példányról.

Alapítványi oklevél.

Alulírottak bizonyítjuk, hogy Vörös Kálmán és neje
Szűcs Ilária ostffyasszonyfai lakosok 100000 K.-t, azaz
- Egmillió koronát - - - - -
fizették az ostffyasszonyfai plébánia alapítványi pénztárába
a tulajdonukat képerő rábamelléki birtokukból
kihasonított területen saját költségükön felállított
kerékesház - - - - - fenntartása céljából.

Az alapítványi pénztár kezelőse ezen összeget az egyházmegyei vagyonkezelési szabályzat utasításai szerint biztosítani és gyümölcsösztetni tartozik, hogy az említett 1000000 az alapító szándéka szerint az alapítványi összeg kamataiból jó karban tartassék.

Ezen okirat három ugyanazon tartalmu példányban állítatott ki. Az egyházmegyei főhatóság jóváhagyása után egyik példány ugyanazon hatóság okirattárában, az eredeti példány az ostffyasszonyfai plébánia levéltárában megőrzés végett elhelyeztetik, a harmadik példány pedig az alapítónak kézbesítetik.

Kelt ostffyasszonyfa 1924. évi septemberhó 1. n.

Gaal György
plébános

Riss László s. k.
parr.

Vörös István s. k.
parr.

Vörös Kálmán s. k.
Szűcs Ilária s. k.

alapítók

A SZOMBATHELYI PÜSPÖKTŐL

1777/1824.
103.171.18.1131
Szombathely - 1824. szeptember. 5.

*Ammodap
püspöki helyeslté.*

Köszönet Vörös Jánosnak az önzetlen, értékmegőrző munkájáért, Inzsöl Richárd káplán úrnak a levéltári kutatásáért, ami ezen tájékoztató dokumentáció létrejöttéhez is inspirációt és lehetőséget adott.

Vörös János által felújított kereszt a Rába töltése mellett 2020 tavaszán.

A kereszt talapzatának felirata.

A talapzat felirata szerint a keresztet Kondor József kőfaragómester készítette, aki önálló iparos működését 1896-ban Kisczellben, mint kőfaragó kezdte meg, majd tanulmányai során szobrász képzést szerzett. Működése színterét 1909-ben tette át Szombathelyre. Munkáját a megyében számtalan szobor és útmenti kereszt jelzi.

A Vörös családfát kutatta, és a kereszt történetéről szóló leírást szerkesztette 2020 esztendőben Bóka István.

© Ezen digitális kiadvány tartalma az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról 4. §. (1) bekezdés alapján szerzői jog hatálya alá esik. Az ebben leírtak nyilvánosságra hozatalát, terjesztését, sokszorosítását, és internetes közzétételét is engedélyezzük, de ez, a törvény 10. §. (1) bekezdése alapján csak ezen forrás, vagy a képek tulajdonjogának idézésével történhet.

A következő oldalon a keresztet állíttató Vörös család nagyítható családfa részlete:

(Megjegyzés: Ezen Vörös (Wörös) familia, a családnév hasonlósága ellenére, sem azonos a csöngői és ostffyasszonyfai Weöres familiával.)

